

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВИЩА АТЕСТАЦІЙНА КОМІСІЯ УКРАЇНИ

Затверджено
На засіданні Атестаційної комісії
Міністерства освіти і науки України
Протокол № 1/2007

Погоджено”
Перший заступник Голови
ВАК України
Р.В. Бойко

2007 р.

Програми підготовки аспірантів і здобувачів
до складання кандидатських іспитів
з економічних спеціальностей:

08.00.01, 08.00.02, 08.00.03, 08.00.04, 08.00.05, 08.00.06, 08.00.07,
08.00.08, 08.00.09, 08.00.10, 08.00.11.

1. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ: СИСТЕМНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

1.1. Системна сутність, основи управління та структурування підприємства

Закони, принципи, функції та технологія управління підприємством

1. Сутність законів функціонування та розвитку організації як соціально-економічної системи.
2. Закони розвитку організації: закони I-го рівня - закон синергії, закон самозбереження, закон розвитку організації, закон єдності, та закони II-го рівня: закон інформованості - впорядкованості, закон відповідності керівної та керованої систем управління, закон композицій та пропорційності (гармонії), закон економії часу. Поняття організації як системи.
3. Управління як складний двоконтурний процес: управління функціонуванням і розвитком підприємства. Організаційний розвиток підприємства як об'єкт управління.
4. Склад та зміст принципів управління підприємством: одноосібного керування та колегіальності; єдності господарського та соціального керівництва; поєднання галузевого та територіального управління; планового ведення діяльності; поєднання матеріального та морального стимулювання; наукового підходу до управління; поєднання прав, обов'язків та відповідальності; підбору та розстановки кадрів; спадковості господарських рішень, ієрархічності і гнучкості системи управління, відповідності керуючої та керованої систем (об'єкту та суб'єкту управління), зворотного зв'язку. Склад та зміст принципів управління підприємством.
5. Застосування економічних, організаційно - розпорядних та соціально - економічних методів управління підприємством.
6. Моделі, технології, методи обґрунтування управлінських рішень.
7. Інтуїтивна та раціональна технології прийняття, рішень.
8. Можливості та сфери застосування аналітичних, статистичних, теоретико-ігрових методів та методів математичного програмування.
9. Інструменти обґрунтування управлінських рішень.
10. Обґрунтування рішень в умовах невизначеності.
11. Теоретико-ігрові методи прийняття управлінських рішень.

Структурування внутрішнього середовища підприємства

12. Внутрішній економічний механізм взаємодії підрозділів підприємства.
13. Принципи й форми функціонування внутрішнього економічного механізму.
14. Економічний механізм АПК.
15. Особливості внутрішнього середовища підприємств машинобудування.
16. Системна побудова підприємства: виробничо-технічний, організаційний, економічний аспекти структурування. Система факторів внутрішнього середовища підприємства.
17. Горизонтальний та вертикальний поділ праці на підприємстві, кооперація та інтеграція діяльності підприємств як структуроутворюючі фактори.
18. Виробнича, логістична, соціальна, інформаційна інфраструктура як елементи системи управління підприємством, обґрунтування їх окремих складових.
19. Економічна доцільність та напрями розвитку виробничої, логістичної й соціальної інфраструктури суб'єктів господарювання.
20. Управління інформаційними ресурсами та проєктування інформаційної системи підприємства.
21. Роль та функції інформаційного менеджменту в системі управління сучасним підприємством.
22. Сутність, призначення та методи формування "баз стратегічних даних" (БСД). Комунікації на підприємстві та їх інформаційне забезпечення.
23. Стратегічні елементи інформаційних систем підприємств та формування підсистеми стратегічного моніторингу.
24. Маркетингова інформаційна система підприємства.
25. Діалектичний зв'язок процесу та структури управління підприємством.
26. Призначення, межі ефективності, переваги та недоліки різних типів організаційних структур.
27. Фактори формування та методи вибору типу організаційної структури управління.
28. Тенденції і перспективні напрями розвитку організаційних структур управління.
29. Організаційні структури та технологія менеджменту: сутність взаємозв'язку.
30. Служба маркетингу в системі управління підприємством.
31. Галузева структура підприємств, методика її визначення, аналізу і оцінки ефективності.
32. Оптимізація галузевої структури, спеціалізація, кооперування і комбінування в промислово-переробному виробництві та його ефективність.
33. Концентрація виробництва, методологія виміру та її вплив на ефективність виробництва. Види та форми концентрації виробництва.
34. Економічна концентрація та форми її впливу в аграрнопродовольчому комплексі.
35. Економічна концентрація та форми її впливу у машинобудуванні.
36. Диверсифікація виробництва, її форми, види, переваги і загрози.
37. Організаційно-економічні основи створення та функціонування трудових колективів в агропромислових формуваннях.
38. Організаційно-економічні основи створення та функціонування об'єднань підприємств у машинобудуванні.
39. Взаємозв'язок організаційно-правової форми господарювання та організаційної структури підприємства.
40. Розвиток підприємництва та зміни оргструктур управління: структури матричного, проєктного типу, мережеві, дорадчі, цільові. Зміни оргструктур управління із розвитком підприємництва.
41. Підприємство в АПК: організаційно-правові основи і особливості створення, структурування та функціонування підприємств в АПК.
42. Підприємства машинобудування: організаційно-правові основи функціонування і особливості створення.

Ринок як зовнішнє середовище господарювання підприємства.

43. Загальне середовище господарювання та його чинники (природні, демографічні, політичні, науково-технічні, економічні, міжнародні).
44. Операційне середовище функціонування підприємства (постачальники ресурсів, споживачі продукції, посередники, конкуренти).
45. Ринок як динамічна система, концепція динамічної ринкової рівноваги.
46. Типи ринкових структур та конкурентна поведінка підприємств.
47. Ринкова ціна і фактори її формування на макро- і мікрорівнях.
48. Види ринкових цін та прояв їх стимулюючої, синхронізуючої сигнальної функції.
49. Рентний принцип ціноутворення у сільському господарстві.
50. Світові тенденції у ціноутворенні на продукцію машинобудування.
51. Цінова конкуренція і цінова конкурентоспроможність.
52. Поняття мінімальної ціни і фактори підвищення цінової конкурентоспроможності.
53. Ціни на сільськогосподарську продукцію і продовольство на сучасному етапі.
54. Ціноутворення на ринку машинобудівної продукції.
55. Особливості конкурентної поведінки в структурах досконалої та недосконалої конкуренції.

56. Конкуренція та конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому ринку, необхідність розробки стратегій конкуренції.
57. Конкурентний статус підприємства. Фактори конкурентоспроможності підприємства.
58. Методи визначення, фактори та показники, що визначають конкурентоспроможність підприємства.
59. Модель конкурентоспроможного підприємства.
60. Вплив галузевих особливостей на конкурентоспроможність підприємства.
61. Методи управління конкурентоспроможністю підприємства.
62. Аграрний ринок - середовище реалізації продукції підприємств та формувань АПК.
63. Аналіз ринку машинобудівної продукції.
64. Складові аграрного ринку.
65. Взаємозв'язок машинобудування із іншими галузями промисловості.
66. Аграрні товарні біржі.
67. Елементи ринку як зовнішнього середовища функціонування підприємства.
68. Стан та перспективи зв'язків кооперації у машинобудуванні.
69. Оптова і роздрібна торгівля в системі інфраструктури аграрного ринку.
70. Ціноутворення у системі оптової і роздрібно торгівлі.
71. Ринкова інфраструктура та її роль у формуванні соціально-орієнтованої економіки. Характеристика ринкової інфраструктур підприємств.
72. Зовнішні та внутрішні ринки.
73. Інформаційне забезпечення та консультативна діяльність як складові інфраструктури товарного ринку.
74. Ринково-правові основи функціонування підприємства та здійснення підприємницької діяльності.
75. Вплив ринкових умов на зміну оргструктури підприємства.
76. Напрямки адаптації підприємств до умов мінливого ринкового середовища.

1.2. Підприємство як виробнича система

Ресурсний потенціал підприємства.

77. Сутність ресурсів і активів підприємства.
78. Характеристика матеріальних і нематеріальних активів підприємства.
79. Роль нематеріальних активів, їх оцінка та амортизація.
80. Оборотні та необоротні активи в системі функціонування підприємства.
81. Узагальнення активів і капіталу в балансі підприємства.
82. Балансові пропозиції та їх роль в оцінці діяльності підприємства. Балансовий аналіз – як метод економічного аналізу діяльності підприємств.
83. Ефективність використання земельних ресурсів підприємства. Аналіз складу майна підприємства.
84. Основні засоби.
85. Класифікація та оцінка основних засобів.
86. Методи амортизації основних засобів та їх обґрунтування.
87. Роль амортизаційної політики в інвестиційній активності підприємства.
88. Проблеми оновлення і підвищення технічного рівня основних засобів виробничого призначення.
89. Оборотні засоби.
90. Стадії обігу та склад оборотних засобів.
91. Оцінка оборотних засобів на різних стадіях операційного циклу.
92. Визначення обсягу оборотних засобів і оптимізація їх структури.
93. Вплив структури оборотних засобів на ліквідність балансу.
94. Персонал як основний ресурс підприємства та об'єкт партнерських відносин.
95. Форми участі персоналу в капіталі та прибутку підприємства.
96. Продуктивність праці та методичні підходи до її визначення.
97. Прогнозування (планування) рівня продуктивності праці персоналу на підприємстві.
98. Методика визначення продуктивності праці, аналіз ефективності використання трудових ресурсів підприємства.
99. Форми і системи оплати праці робітників.
100. Права засновників щодо вибору форми і системи оплати праці. Фактори, що впливають на вибір форм і систем оплати праці.
101. Сучасні тенденції у застосуванні форм заробітної плати.
102. Зарубіжний і вітчизняний досвід участі працівників у прибутках (доходах) і власності приватизованих підприємств. Аналіз та оцінку витрат на заробітну плату.
103. Особливості матеріального стимулювання праці.
104. Вимоги до організації робочого місця як системи праці.
105. Організаційні системи забезпечення та обслуговування робочих місць.
106. Побудова системи нормування праці.
107. Тарифна система як уніфікований підхід до оцінювання складності робіт і диференціації умов праці.
108. Формування систем оплати праці як чинника мотивації трудової діяльності персоналу.
109. Державне регулювання оплати праці.
110. Договірне регулювання оплати праці.
111. Різновиди систем оплати праці на підприємствах машинобудування.
112. Формування системи надбавок, доплат та преміювання персоналу.
113. Фактори, що визначають системи матеріальних стимулів праці.
114. Склад і джерела фінансових ресурсів підприємства.
115. Грошові потоки підприємства та їх оцінка з урахуванням фактора часу.
116. Формування і вартість капіталу.
117. Статутний капітал підприємства, визначення та обґрунтування його розміру.
118. Вартість підприємства та інших доходних активів.

Управління виробничим процесом.

119. Виробничий процес як основний вид операційної діяльності, його складові та принципи раціональної організації.
120. Типи виробництва (одиничне, серійне, масове) та їх техніко-економічне обґрунтування.
121. Методи організації виробничих процесів.
122. Переваги і вади потокового виробництва. Аналіз обсягів і динаміки виробництва продукції.
123. Організаційно-економічні умови застосування і економічна оцінка непотокового виробництва. Аналіз асортименту та структури випуску продукції.
124. Тенденції розвитку потокових і непотокових методів організації виробничих процесів. Аналіз використання матеріальних

ресурсів.

125. Інтенсивність виробництва та її вплив на ефективність.
  126. Поняття економічного типу розвитку підприємства і характеристика його видів.
  127. Прискорення обороту авансових ресурсів та його вплив на інтенсивність і ефективність виробництва. Джерела аналізу виробництва продукції.
  128. Закони організації виробництва та сучасні принципи й методи управління операціями.
  129. Функції системи управління операційною діяльністю.
  130. Структура, зовнішнє оточення та життєвий цикл операційної системи.
  131. Вимоги, яким мають відповідати операційні системи на сучасному етапі розвитку.
  132. Загальна характеристика процесу проектування операційної системи.
  133. Базові концепції проектування операційної системи: підхід ключових конкурентних переваг, підхід "якості в зародку", моделі соціотехнічної системи, модель логістичної системи тощо.
  134. Проектний менеджмент як інструмент управління процесами проектування та створення операційної системи.
  135. Принципи, види та методи планування виробництва (операцій).
  136. Взаємозв'язок між стратегічним, тактичним та оперативним плануванням операцій.
  137. Бізнес-план, його основні розділи і методи розробки.
  138. Оперативне управління виробничою (операційною) діяльністю.
  139. Види систем оперативного планування.
  140. Інструментарій поточного планування та контролю операцій.
  141. Диспетчеризація виробництва. Стратегічне планування виробничої діяльності.
  142. Специфічні риси та основні етапи оперативного планування операційної діяльності.
  143. Поняття "виробничого потенціалу організації", його основні складові та загальні характеристики.
  144. Зв'язок виробничого потенціалу з іншими видами потенціалів - економічним, науково-технічним, інноваційним, організаційним (функціональним), кадровим тощо.
-
145. Ресурсний, функціонально-структурний і цільовий підходи до оцінки виробничого потенціалу.
  146. Організація і планування відтворення і використання виробничого потенціалу.
  147. Методика розрахунку і аналізу використання потужності машинобудівних підприємств.
  148. Аналіз використання ОВФ машинобудівних підприємств
  149. Сутність і змістова характеристика інвестиційно-відтворювального процесу на підприємстві.
  150. Показники та методи оцінки ефективності виробничих інвестицій за умов ринкових відносин між господарюючими суб'єктами з урахуванням грошових потоків, ставки дисконту (капіталізації) господарського ризику та інфляції.
  151. Інвестиційний потенціал та його зв'язок з виробничим та економічним потенціалом підприємства.
  152. Основні чинники і методи підвищення ефективності використання інвестиційного потенціалу підприємства.
  153. Економічне обґрунтування інвестиційних проектів різних суб'єктів господарювання шляхом розробки повного або короткого варіанта бізнес-плану.

Кінцевий продукт, його якість та оновлення.

154. Загальна характеристика продукції (послуг) та її класифікаційні ознаки (призначення, фізичні властивості, складність тощо).
155. Вимірники і показники обсягу продукції, сфера їх застосування.
156. Життєвий цикл продукції, процес її створення та освоєння.
157. Ресурсне обґрунтування виробничої програми підприємства.
158. Матеріально-технічне забезпечення підприємства, його форми.
159. Постачання на основі прямих зв'язків і посередників.
160. Запаси матеріалів і методи їх регулювання.
161. Сучасні підходи до управління обслуговуванням та використанням устаткування.
162. Управління матеріальними та енергетичними ресурсами.
163. Управління запасами матеріальних ресурсів.
164. Сучасні логістичні системи управління ланцюгом «постачання-виробництво - збут» (системи MRP, JIT).
165. Управління якістю як складова операційного менеджменту.
166. Еволюція поглядів на зміст управління якістю.
167. Створення систем менеджменту якості згідно з вимогами міжнародних стандартів.
168. TQM як сучасна концепція управління якістю, реалізація принципів TQM в діяльності підприємств.
169. Стандартизація і сертифікація продукції.
170. Обов'язкова і добровільна сертифікація виробів в Україні.
171. Міжнародні системи сертифікації та національні системи якості.
172. Державний нагляд за якістю.
173. Технічний контроль якості продукції на підприємстві, його організація, форми і методи.
174. Економічна відповідальність підприємства за якість продукції.
175. Склад інформації для створення науковомісткої та високотехнологічної продукції. Сутність і основні елементи інформаційного забезпечення
176. Товарна інноваційна діяльність. Характеристика інноваційної діяльності підприємств
177. Товарна марка як частина продукту.
178. Упаковка в системі планування продукту.
179. Кодування інформації на упаковці на товарі.
180. Призначення і зміст Міжнародних стандартів серії ISO 9000:2000. Призначення і зміст Міжнародних стандартів серії ISO 9000
181. Визначення та організаційна структура системи управління якістю.
182. Конкурентоспроможність продукту (товару).
183. Визначення критеріїв конкурентоспроможності продукту (товару).
184. Параметри та показники конкурентоспроможності.
185. Методи оцінки конкурентоспроможності продукту (товару).
186. Якість та конкурентоспроможність: загальні риси та відмінності.
187. Методи підвищення конкурентоспроможності продукції (товару).
188. Поняття, форми й вибір напрямків техніко-технологічного оновлення підприємства, методичні основи оцінки їх ефективності.
189. Пріоритетні напрямки науково-технічного та інноваційного розвитку галузі та економічної системи в цілому як фундаментальна база технологічного оновлення підприємств.

- 190. Джерела фінансування технологічного оновлення підприємства.
- 191. Організаційно-економічний механізм та принципи управління технологічним оновленням підприємства.
- 192. Тенденції та стратегічні напрямки технологічного оновлення вітчизняних підприємств в сучасних умовах.
- 193. Інноваційна діяльність підприємства, класифікація інноваційних процесів, новин та нововведень, їх взаємозв'язок і взаємодія.
- 194. Значення розробки нової продукції для товарної політики фірм.
- 195. Інформаційні передумови для створення науково місткої та високотехнологічної продукції.
- 196. Інформаційне забезпечення діяльності підприємства
- 197. Організація процесу планування нової продукції.
- 198. Маркетинг інноваційного процесу.
- 199. Товарна марка як частина продукту.
- 200. Упаковка в системі планування продукту.
- 201. Кодування інформації на упаковці на товарі.
- 202. Методичні підходи до визначення економічної ефективності запровадження нових технологій виробництва на машинобудівному підприємстві.
- 203. Сутність, цілі, задачі та система функцій інноваційного менеджменту.
- 204. Сучасні загальносвітові тенденції розвитку інновацій, циклічна концепція розвитку інновацій.
- 205. Державна підтримка інноваційних проектів.
- 206. Оцінка ефективності інновацій та інвестицій.

Витрати підприємства. Закономірності та чинники формування витрат.

- 207. Особливості поведінки поточних та довгострокових видів витрат.
- 208. Групи чинників зниження поточних витрат у розрахунку на одиницю продукції
- 209. Методи побудови і практичне значення функцій витрат.
- 210. Вплив виробничого навчання і досвіду на рівень витрат.
- 211. Сфера застосування закономірності кривих навчання для прогнозування витрат.
Прогнозування витрат на виробництво нових виробів на етапах їх розробки та освоєння виробництва
- 212. Роль трансфертних цін у формуванні витрат і перерозподілі прибутку між структурними підрозділами компанії.
- 213. Сегментація і пооб'єктний розподіл витрат.
Об'єкти калькуляції і калькуляційні одиниці.
Практичне значення сегментації сфер витрат і організації центрів відповідальності.
Сутність, види та практичне значення центрів відповідальності.
- 214. Структура бюджетів витрат центрів відповідальності і порядок їх розробки.
- 215. Методи формування і калькулювання витрат на виробництво продукції.
- 216. Особливості формування витрат методами «директ-костінг», «стандарт-костінг» і сфери їх застосування.
- 217. Проблеми розподілу непрямих витрат при калькулюванні.
- 218. Особливості та умови ефективного застосування процесно-функціонального розподілу витрат методом ABC.
- 219. Організаційно-управлінські засоби мінімізації операційних витрат і зниження собівартості продукції.
- 220. Методи та організаційні заходи по мінімізації витрат на виробничі запаси.
- 221. Ефективна адаптація операційної системи підприємства до певного рівня її завантаження як важлива умова зниження витрат.
Шляхи зниження собівартості продукції.
- 222. Вплив різних форм адаптації машин і устаткування на рівень витрат.
Вплив різних факторів на рівень витрат машинобудівних підприємств
- 223. Кількісна адаптація устаткування виробничих систем і довгострокова мінімізація витрат при її здійсненні.
Методика визначення впливу окремих (сукупності) техніко-економічних чинників на зміну поточних витрат
- 224. Обмеження витрат на основі визначення цільової собівартості продукції за методом «таргет-костінг», сфера ефективного використання методу.
Методика обчислення окремих статей калькуляції
- 225. Функціонально-вартісний аналіз як метод раціоналізації організаційних і технічних систем та зниження витрат.
- 226. Систематичне планування і стимулювання зниження витрат за досвідом «кайзен-костінг».

1.3. Підприємство як соціальна система

Внутрішні соціальні комунікації.

- 227. Роль соціальної підсистеми підприємства в сучасних теоріях організації: організації, що навчається, еволюційній теорії організації тощо.
Еволюційна теорія організації
- 228. Поняття соціального та інтелектуального капіталу підприємства.
- 229. Неформальні компоненти організації: система цінностей, ментальні моделі, загальне бачення, характер особистих стосунків, стиль управління, індивідуальні ролі, поведінка індивідів і груп.
- 230. Поняття і процес комунікації.
- 231. Модель процесу комунікації.
- 232. Зміст основних етапів процесу комунікації.
- 233. Міжособові та організаційні комунікації.
- 234. Усна, письмова та невербальна комунікації, їх форми, переваги та недоліки.
- 235. Управління організаційними комунікаціями.
- 236. Індивідуальні перешкоди на шляху ефективної комунікації.
- 237. Організаційні комунікативні бар'єри.
- 238. Шляхи подолання перешкод до ефективної комунікації.
- 239. Керівництво та лідерство в організаціях.
- 240. Керування індивідуальною поведінкою та комунікаціями в організаціях.
- 241. Лідерство як механізм сполучення різних джерел влади.
- 242. Теорія особистих якостей лідера.
- 243. Концепції поведінки лідера.
- 244. Концепції ситуативного лідерства.
- 245. Основні підходи дослідження лідерства: організаційне лідерство або лідер організації.
- 246. Власний аспект організаційного лідерства.
- 247. Управлінський аспект лідерства.
- 248. Сучасні погляди на феномен як поєднання традиційних та ситуативних підходів.
Традиційні та ситуативні підходи до управління

- 249. Соціальна відповідальність як невід'ємний елемент організаційної культури.
- 250. Концепції та моделі організаційної культури.
- 251. Організаційна культура і бізнес-адміністрування.
- 252. Лідерство в контексті організаційної культури.
- 253. Субкультура та культура підрозділів підприємства.
- 254. Організаційний клімат та організаційна поведінка як похідні організаційної культури певного типу.
- 255. Управління організаційною культурою.
- 256. Середовище менеджменту людських ресурсів (в тому числі правове середовище менеджменту людських ресурсів).
Особливості управління людськими ресурсами
- 257. Людські ресурси та людський капітал: сутність та взаємозв'язок.
- 258. Процес залучення людських ресурсів - планування, набір та відбір кадрів.
- 259. Формування кадрового складу та штатного розкладу.
- 260. Розвиток персоналу підприємства (форми та методи навчання, підвищення кваліфікації, диверсифікація робочої сили).
- 261. Організація атестації кадрів.
- 262. Кадрова політика та персонал - стратегії: сутність характеристика та методи обґрунтування.
- 263. Формування системи та ефективність управління персоналом в організаціях.
- 264. Мотивація як фактор забезпечення успіху діяльності організації.
- 265. Поняття "потреби", "спонукання", "стимули", "мотивація".
- 266. Внутрішнє і зовнішнє винагородження.
- 267. Зміст основних етапів і послідовність їх реалізації в моделі процесу мотивації.
- 268. Сутність змістовного підходу до вивчення мотивації.
- 269. Основні положення ключових теорій змісту мотивації.
- 270. Сутнісна характеристика основних теорій процесу мотивації.
- 271. Проблеми мотивації в сучасній практиці управління.
- 272. Поняття "контроль" та його місце в системі управління, етапи та модель процесу контролю.
- 273. Порівняльна характеристика видів управлінського контролю.
- 274. Класифікація інструментів управлінського контролю.
- 275. Фінансовий та операційний контроль: основні складові та ефективність.
- 276. Контроль поведінки працівників.
- 277. Основні характеристики ефективної системи контролю.
- 278. Дисфункціональний ефект системи контролю та методи його подолання.
Види контролю та наслідки його здійснення
- 279. Соціально - трудові відносини в галузях машино- та приладобудування.
Фінансово-економічні аспекти розвитку машинобудування

Зовнішні комунікації підприємства.

- 280. Маркетингова діяльність підприємства як сфера організації зовнішніх комунікацій.
- 281. Комплекс маркетингових комунікацій (моделі і елементи).
- 282. Поняття реклами, її роль у вирішенні проблем стимулювання збуту, критерії вибору рекламних заходів.
- 283. Комунікації з покупцями.
- 284. Методика вибору товарів для рекламування.
- 285. Аналіз забезпеченого попиту.
- 286. Інформація про товари, що мають незначний попит.
- 287. Аналіз потенційного продажу товару.
- 288. Визначення періоду для рекламування товарів.
- 289. Вивчення результатів продажу товарів після появи реклами.
- 290. Маркетингові дослідження міжнародних товарних ринків.
- 291. Пошук транснаціональних споживачів.
- 292. Моделі виходу підприємств на міжнародні ринки.
- 293. Концепція глобального маркетингу.
- 294. Класифікація маркетингової інформації та її джерела.
- 295. Структура та процес маркетингових досліджень.
- 296. Оцінка задоволеності та лояльності споживачів.
- 297. Основні ознаки товарів і послуг виробничого призначення.
- 298. Теорія граничної корисності.
- 299. Концепція кривих байдужості.
- 300. Економічний зміст і різновиди життєвих циклів товару на ринку.
- 301. Особливості окремих етапів життєвого циклу товару.
- 302. Стадія зрілості та спаду товару.
- 303. Значення розробки нової продукції для товарної політики фірм.
- 304. Інструменти маркетингу в умовах глобалізації.
- 305. Суть маркетингової цінової політики, її види в залежності від форм реалізації (безпосередня, непряма), ступеня гнучко-
(політика однієї ціни, політика гнучких цін), видів продукції (політика цін на нові і традиційні види продукції).
- 306. Маркетингові ціноутворюючі фактори.
- 307. Еластичність попиту і, фактори, що його визначають.
- 308. Основні етапи розрахунку ціни (визначення мети, постановка задач, визначення величини попиту та пропозиції, затрат, аналіз і
і товарів конкурентів, вибір ціноутворення, розрахунок ціни, регулювання цін).
- 309. Цінова лінія. Методи прямого та непрямого ціноутворення.
- 310. Кон'юнктура ринку та цінова політика.
- 311. Управління ціновими ризиками.
- 312. Особливості управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності.
- 313. Принципи ціноутворення марочних товарів.
Принципи ціноутворення товарів масового споживання.
- 314. Принципи і методи дослідження чутливості покупців до рівня цін.
- 315. Маркетингова політика розподілу, її основні елементи.
- 316. Оптова торгівля, її зміст.
- 317. Роздрібна торгівля, її задачі та функції.
- 318. Співробітництво і конфлікти в каналах розподілу.
- 319. Конкуренція в каналах розподілу.

320. Збутова діяльність підприємств.
321. Природа каналних зв'язків: планування та організація.
Планування та організація зв'язків зі споживачами.
322. Економічні показники та методика оцінки ефективності функціонування каналу розподілу.
323. Тенденції та концепції розвитку промислового маркетингу, їх зміст.
324. Маркетинг як стратегія управління виробництвом та продажем продукції та послуг.
325. Комплексне маркетингове дослідження промислових ринків.
326. Задачі маркетингової діяльності на промисловому підприємстві.
327. Управління збутовою діяльністю на промисловому підприємстві та її ефективність.
328. Сегментування ринку підприємства та збут його готової продукції.
329. Контроль та аналіз маркетингової діяльності на підприємстві.
330. Оцінка ефективності маркетингової діяльності на підприємстві.
331. Маркетингова політика комунікацій та її сучасні інтерактивні складові.
332. Контроль в системі маркетингової політики комунікацій.
333. Елементи моделі сучасних маркетингових комунікацій.
334. Учасники маркетингових комунікацій.
335. Сутність та види персонального продажу товарів.
336. Сутність, засоби та особливості рекламування на місці продажу товарів.
337. Постановка цілей у роботі з громадськістю на рівні підприємства.
338. Сутність та засоби стимулювання продажу товарів.
339. Закономірності визначення витрат на комунікації та окремі складові маркетингової політики комунікацій (МПК).
340. Класифікація реклами.
341. Сутність та планування рекламної кампанії.
342. Бюджет рекламної кампанії: методи визначення.
343. Стимулювання продажу товарів: сутність, види, напрямки.
344. Закономірності витрат на стимулювання у загальних витратах на комунікації.
345. Поняття роботи з громадськістю. Особливості роботи з громадськістю.
346. Основні напрямки діяльності з Р.К.
Основні напрямки рекламної діяльності.
347. Реклама на місці продажу товарів.
348. Основні носії РМП.
Основні носії реклами.
349. Прямий маркетинг як складова частина комунікацій. Засоби прямого маркетингу.
350. Основні етапи процесу персонального продажу товарів.
351. Планування маркетингових комунікацій.
352. Основні показники ефективності роботи служби маркетингових комунікацій з рекламування, стимулювання продажу товарів: наблік рилейшнз, персонального продажу, організації виставок і ярмарок.
353. Системне дослідження і моделювання поведінки споживачів в маркетингу.
354. Моделі поведінки промислових споживачів.
355. Типи і правила процесів прийняття рішень споживачами.
356. Маркетинг в процесі закупівель промислових підприємств.
357. Центри закупівель, їх типи, структура і механізм функціонування.
358. Технології та методи модифікації поведінки споживачів.
359. Маркетингові стратегії забезпечення лояльності споживачів.
360. Загальна характеристика методів дослідження поведінки споживачів.
361. Спеціальні та модифіковані методики маркетингових досліджень поведінки споживачів.
362. Сутність, задачі, функції, принципи організації маркетингового менеджменту на підприємстві.
363. Маркетингові організаційні структури.
364. Сутність та принципи маркетингового планування.
365. Маркетингове стратегічне планування: сутність та процес.
366. Маркетингове тактичне та оперативне планування.
367. Контроль та аналіз маркетингової діяльності.
368. Сучасні тенденції розвитку маркетингового менеджменту.
369. Актуальність розвитку підприємництва, як основи ринкового сектора.
370. Необхідність використання концепції і конкретного практичного інструментарію маркетингу в підприємницькій діяльності.
371. Трактування та застосування концепції маркетингу в сучасній економіці України.
372. Характеристика бізнес-середовища України.
373. Теоретичні і практичні проблеми вдосконалення і розвитку маркетингової діяльності в економіці України.

1.4. Результативність функціонування, безпечний та кризовий системні стани підприємства

Фінансові результати діяльності.

- 374. Фінансові результати як інтегральний критерій досягнення мети підприємства.
- 375. Показники фінансових результатів і фінансового стану підприємства.
- 376. Джерела формування прибутку підприємства.
- 377. Прибуток від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.
- 378. Особливості використання прибутку на підприємствах різних організаційно-правових форм.
- 379. Дивідендна політика підприємства.
- 380. Рентабельність діяльності підприємства, її різновиди та методи обчислення.
- 381. Управління фінансовою результативністю підприємства.
- 382. Обґрунтування фінансової стратегії підприємства, його пріоритетних витрат і доходів.
- 383. Фінансовий план, зміст і методика розробки.
- 384. Календарна ув'язка грошових надходжень і витрат.
- 385. Оцінка і діагностика фінансового стану.
- 386. Оцінка заборгованості та платоспроможності підприємства.
- 387. Ліквідність активів і заходи щодо її утримання на бажаному рівні.
- 388. Показники активності підприємства.
- 389. Фінансова рівновага підприємства та умови її збереження.
- 390. Інтегрована оцінка фінансового стану.
- 391. Процедури синтезування одиничних та групових показників, способи їх оцінки.
- 392. Використання програмних продуктів для оцінки фінансового стану підприємства.
- 393. Життєвий цикл підприємства у значеннях певних груп показників фінансового стану.
- 394. Різноманітні підходи до оцінки стану економічної безпеки: кількісна та якісна оцінка, достовірність результатів.
- 395. Використання середньозважених величин з урахуванням їх значущості.
- 396. Алгоритм порівняльної оцінки результатів фінансово-господарської діяльності підприємства, його переваги і недоліки.

Економічна безпека підприємства.

- 397. Економічна безпека та небезпека підприємства: співвідношення понять.
- 398. Економічна безпека як стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів.
- 399. Функціональні складові економічної безпеки: фінансова, техніко-технологічна, інформаційна та ін.
- 400. Методичні підходи до оцінки стану економічної безпеки: кількісна та якісна оцінка, достовірність результатів.
- 401. Розробка і реалізація стратегії формування належного рівня економічної безпеки підприємства.

Криза та заходи антикризового управління підприємством.

- 402. Можливості попереднього діагнозу та методи ідентифікації кризових явищ різної глибини в умовах підприємств України: підходи, моделі, показники, технології отримання та використання інформації.
- 403. Основні підходи до подолання кризових явищ на підприємстві.
- 404. Типи антикризової реакції та антикризового управління (реактивне, активне, планове).
- 405. Характеристика основних етапів антикризового управління: діяльність по запобіганню кризи, управління в умовах кризи, діяльність по виводу підприємства з кризи.
- 406. Організаційне забезпечення виконання антикризових заходів: методи обґрунтування та вибору організаційної форми підсистеми антикризового управління (ПАУ), типові підходи щодо діяльності ПАУ на різних стадіях розвитку кризових явищ на підприємстві.
- 407. Характеристика програми антикризової діяльності підприємства.
- 408. Проблеми здійснення та підвищення ефективності реструктуризації підприємств.
- 409. Вітчизняний і зарубіжний досвід реструктуризації різних суб'єктів господарювання.
- 410. Процес санації (фінансового оздоровлення) потенційно конкурентоспроможних підприємств (організацій).
- 411. Правові основи та сучасні проблеми банкрутства підприємств (організацій).
- 412. Організаційно-економічний механізм ліквідації збанкрутілих підприємств (організацій).
- 413. Поняття "банкрутство", "фіктивне банкрутство", "недобросовісне банкрутство", "санація", "ліквідація", як способи подолання кризи (санація) або оформлення "катастрофи" підприємства у разі неможливості вивести підприємство з системної кризи.
- 414. Причини та глибина кризових явищ, як основа вибору способів впливу на них.
- 415. Ознаки банкрутства та підстави для початку процедури банкрутства згідно із Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". Загальна схема процедури банкрутства.

1.5. Економічна стійкість функціонування підприємства.

- 416. Управління стійким функціонуванням та розвитком підприємства в середовищі з високим ступенем невизначеності.
- 417. Стійкість як економічна категорія та найважливіша властивість сучасного підприємства.
- 418. Чинники, що обумовлюють рівень стійкості підприємства.
- 419. Невизначеність як детермінанта стійкості/нестійкості підприємства.
- 420. Поняття «стійкість підприємства», класифікація видів стійкості (стратегічна, тактична, оперативна).
- 421. Економічна та фінансова стійкість: індикатори рівня властивостей.
- 422. Стійкість виробничої діяльності підприємства.
- 423. Ринкова стійкість підприємства та засоби її зміцнення.
- 424. Проблема стійкості підприємства з погляду концепції стійкого розвитку.
- 425. Принципи і методи управління стратегічною стійкістю підприємства.
- 426. Механізм моніторингу середовища підприємства як базовий субмеханізм управління його стійкістю. Моніторинг показників фінансової стійкості підприємства.
- 427. Управлінський механізм підтримки стійкого функціонування підприємства в середовищі з високим ступенем невизначеності.
- 428. Організаційне забезпечення функціонування механізму управління стійкістю підприємства.
- 429. Роль інформаційної підсистеми підприємства у забезпеченні його стійкості.

2. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Концепція стратегічного управління підприємством.

- 430. Концепції стратегічного управління з позицій прескрептивних та позитивних шкіл стратегії.

Методологія та інструментарій стратегічного аналізу підприємства.

501. Аналіз зовнішнього середовища (PEST-аналіз).
502. Модель М. Портера аналізу п'яти сил конкуренції в галузі.
503. Аналіз найближчих суперників підприємства методом карти стратегічних груп.
504. Методологічні підходи до аналізу внутрішнього середовища: функціональний аналіз, визначення стратегічного синергічного бенчмаркінг.
505. Застосування різних методологічних концепцій функціонального аналізу (концепції життєвого циклу продукції, кривої досві, сегментації ринку, операційного та фінансового важеля, цінової моделі капітальних активів, економії на масштабах).
506. Аналіз організаційної культури та структури компанії.
507. Застосування концепції ключових компетенцій підприємства для визначення його конкурентних переваг.
508. Організаційні здатності як необхідний базис розвитку ресурсів та компетенцій компанії.
509. Типи бенчмаркінгу: внутрішній, конкурентний, функціональний.
510. Оцінка конкурентоспроможності продукції, витрат (метод побудови ланцюга вартості), підприємства як основні мето конкурентного бенчмаркінгу.
511. Узагальнення результатів стратегічного аналізу (SWOT-аналіз).
512. Визначення конкурентних переваг підприємства та ключових факторів успіху.

Розвиток підприємства та управління стратегічними змінами.

513. Управління змінами і формування стратегічної поведінки.
514. Етапи процесу змін: розморожування, навчання, заморожування.
515. Сутність та рівні стратегічних змін: стратегія, що продовжується, обмежені зміни, радикальні зміни, зміна напрямку руху.
516. Критичний аналіз методів управління змінами, управління опором, управління конфліктами інтересів в організаціях.
517. Перетворення організації: рефреймінг, реструктуризація, оживлення, оновлення.
518. Методи перетворень організації.
519. Підходи до управління стратегічними змінами за І. Ансофом: примусовий, адаптивний, кризовий, керований (метод акордеону).
520. Використання концепції організації, що навчається в управлінні стратегічними змінами.
521. Організаційне навчання. Управління відповідністю організаційної культури та стратегії.
522. Еволюція організаційних структур у стратегічному управлінні.
523. Взаємозв'язок стратегія-структура.
524. Особливості ОСУ стратегічного типу.
525. Типи і відмінності реакції організаційних структур управління на зміни у зовнішньому середовищі.
526. Організаційне забезпечення стратегічного управління.
527. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління.
528. Сутність інформційно-аналітичного забезпечення стратегічного управління.
529. Соціальна відповідальність та етика в управлінні стратегічними змінами.

Перелік питань з інформатики та комп'ютерної техніки, що включаються до програми кандидатського іспиту зі спеціальності 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами (За видами економічної діяльності)"

1. Математичне моделювання як метод наукового пізнання економічних явищ та процесів.
2. Методика використання статистичних функцій в економічних дослідженнях.
3. Основні статистичні характеристики рівня та вартості життя населення.
4. Статистика результатів виробництва продукції та послуг, товарного та фінансового ринків, цін та ціноутворення на макrorівні.
5. Сутність та методи економічного аналізу.
6. Поняття імітаційного моделювання. Метод Монте-Карло. Деякі приклади застосування методу для розв'язування детермінованих задач.
7. Основні засади теорії планування експериментів: (план, відгук, фактори, функція відгуку тощо).
8. Спеціальні методи імітації деяких дискретних розподілів: рівномірний дискретний розподіл, геометричний розподіл, розподіл Пуассона
9. Типові структури та алгоритмізація і програмування задач.
10. Бази та сховища даних. Система управління базами даних, реалізованих в середовищі WINDOWS.
11. Економічна інформація: властивості, структура, подання, оцінювання тощо.
12. Загальна характеристика та класифікація систем обробки економічної інформації.
13. Класифікація та основні характеристики операційних систем.
14. Комп'ютерні мережі. Глобальна комп'ютерна мережа INTERNET, її служби та сервіси.
15. Правила побудови схем алгоритмів. Програмування обчислень лінійної, розгалуженої та циклічної структур.
16. Робота з базами даних у середовищі систем табличної обробки: іменування бази, створення запитів за допомогою фільтрів, тощо.
17. Робота з об'єктами у середовищі систем табличної обробки інформації.
18. Характеристика системи баз даних в EXCEL, іменування бази, форматування даних, використання списків тощо.
19. Технологія проектування та створення бази даних в Microsoft ACCESS.
20. Економічна сутність і постановка окремих задач нелінійного програмування. Методи їх розв'язання.
21. Економічна сутність, постановка та моделі основних типів задач лінійного програмування, методи їх розв'язання, аналіз оптимального плану.
22. Економічна та математична постановка оптимізаційних задач. Вибір критерію оптимізації.
23. Економічні проблеми та прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику.
24. Теорія ігор та її застосування до задач прийняття рішень.
25. Моделювання і кількісний аналіз управлінських рішень засобами дослідження операцій.
26. Сітковий графік комплексу робіт. Задачі розрахунку сіткових графіків.
27. Загальна характеристика економіко-математичних методів. Навести приклади.
28. Етапи і зміст експертних процедур прийняття рішень.
29. Якісні методи прийняття рішень. Концепція стратегії оцінки та вибору методів.
30. Організаційно-технологічні аспекти систем підтримки прийняття рішень.
31. Системний підхід до прийняття рішень. Суть та основні положення.
32. Методи прогнозування. Демографічні прогнози. Модель прогнозування чисельності населення.
33. Методи коротко-, середньо- та довгострокового економічного прогнозування.
34. Методи багатофакторного регресійного аналізу. Навести приклади.
35. Методи та моделі прогнозування економічної динаміки.
36. Моделі прогнозування науково-технічного прогресу.
37. Прогнозування економічних показників в середовищі систем табличної обробки даних, приклади.

38. Регресійні моделі. Їх позитивні якості та недоліки.
39. Роль прогнозування в управлінні. Принципи реалізації системи соціально-економічного прогнозування.
40. Моделі міжгалузевого балансу. Використання моделі міжгалузевого балансу до задач аналізу матеріально-речових і трудових пропорцій.
41. Системи обробки економічної інформації. Автоматизована обробка інформації з управління виробництвом.
42. Бухгалтерські інформаційні системи.
43. Експертні системи. Бази знань. Технологія формування та управління ними.
44. Інтелектуальні інформаційні системи.
45. Інформаційне забезпечення системного аналізу.
46. Інформаційні системи маркетингових досліджень.
47. Інформаційні системи організаційного управління: банківські, фінансові тощо.
48. Інформаційно-пошукові системи.
49. Корпоративні інформаційні системи.
50. Новітні інформаційні технології та схема розвитку інформаційних систем.
51. Основи комп'ютерних технологій та їх застосування в економіці.
52. Системи підтримки прийняття рішень.
53. Системний аналіз в управлінні.
54. Статистичні методи вимірювання зв'язку. Методи розрахунку коефіцієнтів регресії
55. Кореляційно-регресійний аналіз та його застосування в економічних дослідженнях.
56. Оцінка щільності зв'язку та перевірка значущості параметрів моделі в кореляційно-регресійному аналізі.
57. Поняття про функціональну та стохастичну залежність між окремими явищами. Кореляційний зв'язок.
58. Основні поняття теорії статистики. Варіаційне числення. Показники варіації.
59. Використання динамічних рядів та економічних індексів для аналізу економічної динаміки.
60. Обробка статистичних даних. Методи багатфакторного регресійного аналізу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексєєв І.В., Ярошевич Н.Б., Чушак-Голобородько А.М. Бюджетна система: Навчальний посібник. – К.: «Хай-Тек Прес», 2007. – 376 с. (ISBN 966-96736-1-5).
2. Андрійчук В.Г. Економіка підприємства. Підручник. - К.: КНЕУ, 2005.
3. Ансофф І. Новая корпоративная стратегия. - СПб.: Питер, 1999. - 416с.
4. Ансофф І. Стратегическое управление: Сокр. пер. с англ. - М.: Экономика, 1989. - 51 с.
5. Ассэль Генри. Маркетинг: принципы и стратегия. - М: Инфра, 1999.
6. Бараненко С.П., Шеметов В.В. Стратегическая устойчивость предприятия. М.: Центрполиграф, 2004. - 496 с.
7. Бодди Д., Пейтон Р. Основы менеджмента. - СПб: Изд. "Питер", 1999. - 816 с.
8. Василенко В.А. Менеджмент устойчивого развития предприятия: Монография. - К.: ЦУЛ, 2005. - 645 с.
9. Виханский О.С., Наумов А.И. Менеджмент: Учебник, - 3-е изд. - М.: Гардарики, 1999. - 528 с.
10. Войчак А.В. Маркетингові дослідження: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. - К.: КНЕУ, 2001.
11. Войчак А.В., Павленко А.Ф. Система та характеристики сучасного маркетингу. -К.: КДЕУ, 1994.
12. Герасимчук В.Г. Маркетинг. Графічне моделювання. - К.: КНЕУ, 1998.
13. Дем'яненко С.І. Менеджмент аграрних підприємств. Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2005. - 347 с
14. Євдикимова Н. М., Кірієнко А. В. Економічна діагностика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2003. - 110 с
15. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. – 2-ге видання, виправлене та доповнене. – Львів: Видавництво “Центр Європи”, 1997. – 576 с.
16. Иванов Г.П. Антикризисное управление: от банкротства к финансовому оздоровлению. - М.: Закон и право; ЮНИТИ, 1995. - 318с.
17. Кардаш В.Я. Маркетингова товарна політика. - КНЕУ, 1997.
18. Козаченко А.В., Воронкова А.Э., Медяник В.Ю. Малый бизнес: устойчивость и компенсаторные возможности. - К.: Либра, 2003. - 325 с.
19. Криківський Є.В. Логістика. Основи теорії: Підручник. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ+» Інституту післядипломної освіти), «Інтелект-Захід», 2004. – 416 с.
20. Криківський Є., Чухрай Н. Промисловий маркетинг: Підручник. 2-ге вид. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – 472 с.
21. Куденко Н.В. Стратегічний маркетинг. -К.: КНЕУ, 1998
22. Кузьмін О.С., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту: Навчальний посібник. – Львів: Національний університет “Львівська політехніка” (Інформаційно-видавничий центр “ІНТЕЛЕКТ +” Інституту післядипломної освіти), “Інтелект-Захід”, 2002. – 228 с.
23. Лук'янець Т.І. - Маркетингова політика комунікацій. - К.: КНЕУ, 2000.
24. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер. с англ. -М.: Дело, 1992.-701с.
25. Минцберг Г. и др. Школы стратегий. - СПб.: Питер, 2000. - 376с.
26. Минцберг Г., Куинн Дж.Б., Гочлал С. Стратегический процесс - СПб.: Питер, 2001.-687с.
27. Наливайко А.П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку: Монографія.-К.:КНЕУ, 2001. -227 с
28. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві. Підручник (друге видання, перероблене і доповнене) - К.: КНЕУ, 2004, 496 с
29. Основы маркетинга. (Ф. Котлер и др.). - Киев-Москва-С.Петербург, 1998.
30. Павленко А.Ф., Войчак А.В. Маркетинг: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. -К.: КНЕУ, 1999.
31. Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посібник. - К.:КНЕУ, 1998. - 352 с
32. Портер М. Конкуренция: Пер. с англ.: Уч. Пос. - М.: Издательский дом «Вильямс», 2000. - 495 с.
33. Промисловий маркетинг. Теорії та господарські ситуації: Підручник. За ред. Старостіної А.О. - К: Іван Федоров, 1997
34. Садеков А.А. Предпринимательство и устойчивое развитие: Монография. Донецк: ДонГУЭТ, 2005. - 244 с.
35. Старостіна А.О. Маркетингові дослідження: практичний аспект. - К., М., - 1998
36. Соболев С.М., Багацький В.М. Менеджмент: Навч. метод. посіб. Для самост. вивч. дисц. -К.: КНЕУ, 2005.- 225 с.
37. Стратегическое управление организационно-экономической устойчивостью фирмы: Логистико-ориентированное проектирование бизнеса/ А.Д. Канчавели, А.А. Колобов, И.Н. Омельченко и др. - М.: Изд-во МГТУ им. Н.Э.Баумана, 2001. - 600 с.
38. Томпсон, Стрикленд А. Стратегический менеджмент. - М.: ЮНИТИ, 1998.
39. Черчилль Г.А. Маркетинговые исследования. - С-Пб, 2000
40. Економіка підприємства/ Под. ред. В.Я. Хрипача. - Минск: НИЖ; Финансы.учет, аудит, 1997. - 448 с.

41. Економіка підприємства: Учебник для вузов / Под ред. В.Я. Горфинкеля и др. - М.: Банки и биржи; ЮНИТИ, 1998. - 742с.
42. Економіка підприємства: Учебник / Под ред. В. М. Семенова. - СПб.: Питер, 2005.-383с.
43. Економіка підприємства: Учебник / Под ред. С.Ф. Покропивного – К: КНЕУ, 2005.- 526 с.
44. Економіка підприємства: Підручник / Ред. С.Ф. Покропивний. - 2-е вид., перероб. і допов. - К.: КНЕУ, 2005. - 526 с.
45. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. - 2-е вид., перероб. і допов. - К.: КНЕУ, 2004. - 699 с
46. Шкільов О. В. Організація виробництва і підприємницької діяльності в сільськогосподарських підприємствах.- К.:Урожай, 1997. - 336 с
47. Фатхутдинов Р. А. Стратегический маркетинг: Учебник. -2-е изд. - СПб.: Питер, 2003.-347 с
48. Хорунжий М.Й. Організація агропромислового комплексу. К., 2001
49. Хэмэл Г., Прахалад К., Томас Г. Стратегическая гибкость - СПб.: Питер, 2005.-384 с.

Рекомендована література з інформатики та комп'ютерної техніки

1. Анфилатов В.С., Емельянов А.А., Кукушкин А.А. Системный анализ в управлении. - М, Финансы и статистика, 2002.
2. Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Моделювання економіки. Навч.-метод. посібник.- К.ДНЕУ, 2005
3. Вітлінський В.В., Моделювання економіки. Навч. посібник.- К.ДНЕУ, 2003
4. Вітлінський В.В., Наконечний С.І., Терещенко Т.О. Математичне програмування. Навч.-мет. Посібник для самост.вивч. дисц. - К.: ДНЕУ, 2001
5. Годун В.М., Орленко Н.С., Сендюк М.А. Інформаційні системи і технології. - К.ДНЕУ, 2003
6. Зубенко Ю.Д., Носач А.К. Менеджмент на базе системного анализа. Учебное пособие / Под ред. Проф. Шарاپова А.Д. - Донецк-Киев, 1998
7. Информатика. Базовый курс / Симонович и др. - СПб. Питер, 2001
8. Клименко О.Ф., Головка Н.Р., Шараров О.Д., Информатика та комп. техніка. Навч.-метод. посібник.- К.ДНЕУ, 2002, К.ДНЕУ, 2005
9. Колемаев В.А. Математическая экономика. Учебник для вузов. - М., ЮНИТИ, 1998
10. Наконечний С.І., Терещенко Т.О., Романюк Т.П., Економетрія. Підручник. - К.ДНЕУ, 2004
11. Одинцов Б.Е. Проектирование экономических экспертных систем. Учебное пособие для студентов вузов, обуч. по спец. "Информационные системы в экономике" - М., Компьютер; 1996
12. Петров А.А., Поспелов И.Г., Шананин А.А. Опыт математического моделирования экономики. - М., Энергоатомиздат, 1996
13. Присенко Г.В., Равікович Є.І. Прогнозування соціально-економічних процесів. - К.ДНЕУ, 2005
14. Ситник В.Ф. та ін. Основи інформаційних систем. К.ДНЕУ, 2001
15. Шараров О.Д., Дербенцев В.Д., Семьонов Д.Є., Економічна кібернетика. - К.ДНЕУ, 2004.
16. Шараров О.Д., Семьонов Д.Є., Дербенцев В.Д. Дискретний аналіз. Навч.-метод. посібник для сам.вивчення дисципліни. - К.ДНЕУ, 2002
17. Шелобаев С.И. Математические методы и модели в экономике, финансах, бизнесе. Учебное пособие для вузов. - М., ЮНИТИ-ДАНА, 2000
18. Экономико-математические методы и прикладные модели. - Под ред. Федосеева В.В. - М, ЮНИТИ, 1999
19. Экономическая информатика. Под ред. П.В. Конюховского и Д.Н. Колесникова. - СПб, Питер, 2000